

IDAPA

Institut per al Desenvolupament
i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran

*Institut entath Desenvolupament
e era Promoció deth Naut Pirinèu e Aran*

Programa de treball 2012 en senderisme, camins i mobilitat a l'Alt Pirineu i Aran

Experiències en gestió de camins, mobilitat i turisme a l'Alt Urgell i a Andorra

(setembre-octubre 2012)

Generalitat de Catalunya
**Departament de Territori
i Sostenibilitat**

Presentació

D'acord amb les directrius del Pla Estratègic de Senderisme de l'Alt Pirineu i Aran, l'IDAPA segueix desplegant diferents línies de treball encaminades a posar en valor un recurs amb moltes potencialitats.

La recuperació del patrimoni històric (camins empedrats, ponts, murs de pedra seca...), la consolidació d'unes infraestructures vinculades a la mobilitat lenta i fins fa poc menystingudes, i la potenciació dels productes turístics de senderisme de cara a fer-los més competitius respecte d'altres destins especialitzats serien algunes de les més representatives. A banda de les accions de caràcter més tècnic, com l'elaboració d'inventaris de camins i la redacció d'un manual per al manteniment de camins de muntanya, el que segueix adquirint més rellevància és l'organització de jornades tècniques itinerants, que ofereixen la possibilitat de conèixer i debatre sobre diferents models de gestió i de promoció del senderisme i de fixar les bases per al treball en xarxa.

Les jornades que ara es celebren es centren en aquests continguts. D'una banda, en el coneixement detallat dels models de gestió existents a les diferents comarques de muntanya —en aquest cas, l'Alt Urgell— i de l'altra, en la realització d'un viatge d'estudis a un territori amb tradició senderista que disposi d'exemples de referència. Després d'haver fet en anys anteriors una aproximació als models de Suïssa i del Trentino, s'ha optat en aquesta ocasió per aprofundir el coneixement d'aquestes activitats en un territori pirinenc veí, Andorra, amb el que determinades comarques pirinenques ja han iniciat projectes de cooperació, com palesa el conveni establert entre els parcs naturals de Comapedrosa i de l'Alt Pirineu. De fet, aquesta darrera acció obre un nou escenari de treball, el de la cooperació entre els agents del sector dels diferents territoris pirinencs, que per la seva creixent importància, s'ha cregut oportú incorporar-lo al programa de les jornades.

Objectius

- Analitzar els model de gestió en matèria de camins i de senders que porten a terme els principals ens locals i entitats de la comarca de l'Alt Urgell.
- Propiciar la trobada dels diferents actors que treballen en aquest camp per debatre conjuntament les estratègies de cooperació per a la valorització i promoció dels camins i del senderisme.
- Conèixer amb precisió les iniciatives en matèria de gestió de camins i promoció del senderisme que es porten a terme a altres territoris pirinencs de referència (Andorra).
- Avançar en la definició d'una estratègia comuna per a l'Alt Pirineu i l'Aran en l'àmbit de la gestió dels camins i la creació de productes de senderisme.
- Explorar possibles estratègies de col·laboració tècnica i de promoció entre els agents i els territoris de tot el massís pirinenc que aposten per l'activitat senderista.

Programa

Viatge d'estudis a Andorra

20, 21 i 22 de setembre.

Teatre les Fontetes (la Massana, Andorra)

Dijous, 20 de setembre,

El senderisme en els models turístics pirinencs (sessió oberta al públic)

10.00 - 10.30 h Presentació de les jornades.

- Hble. Sr. David Baró, Cònsol Major de la Massana.

- Sr. Pere Porta, Director de l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran (IDAPA).

- Hble. Sra. Jael Pozo, Consellera de Cultura, Educació, Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat del Comú de la Massana.

10.30 - 11.00 h El senderisme a l'Alt Pirineu i Aran, una aposta estratègica.

- Sr. Arcadi Castelló, tècnic de l'IDAPA.

11.00 - 12.00 h El senderisme en el model turístic andorrà, actuacions i perspectives.

- Sr. Enric Torres, Director de nous projectes d'Andorra Turisme.

12.00 - 12.15 h Pausa-cafè

12.15 - 14.00 h Taula rodona: El senderisme en els territoris pirinencs: competir o cooperar?

- Sr. Joan Marc Xarpell, president de l'AGAMA (Associació de Guies de Muntanya d'Andorra).

- Sr. Eduard Barcons, director Centre Iniciatives Cercs-Berguedà.

- Sr. Marc Garriga, tècnic responsable de la xarxa de senders del Parc Natural de l'Alt Pirineu.

- Sra. Adriana Ramon, coordinadora de la xarxa Itinerànnia

- Sr. Gonçal Portabella i Sra. Txell Omella, Associació Catalana d'Empreses de Senderisme i directors del projecte Wandern-Katalonia.

Moderador Sr. Arcadi Castelló, tècnic de l'IDAPA.

14.00 - 15.30 h Dinar col·lectiu (optatiu)

Els programes de gestió i promoció del senderisme (sessió per als inscrits a les jornades)

15.30 - 16.00 h Actuacions de desplegament del Pla Estratègic de Senderisme de l'Alt Pirineu i Aran.

- Sr. Arcadi Castelló, tècnic de l'IDAPA.

16.00 - 16.45 h Aspectes legals en relació a la gestió de camins a Andorra: de la titularitat a la normativa de senyalització d'iniciatives privades.

- Sr. Francesc Pujarnisclé, director de l'EFPEM (Escola de Formació de Professions Esportives i de Muntanya d'Andorra).

16.45 - 17.30 h Les estratègies de promoció del senderisme a Andorra.

- Sr. Enric Torres, Director de nous projectes d'Andorra Turisme.

17.30 - 18.00 h Pausa-cafè

18.00 - 18.40 h Presentació de casos pràctics:

L'Anella Verda d'Andorra la Vella

- Sra. Eva Roma, Cap d'Àrea de Turisme del Comú d'Andorra la Vella.

El Jardí Botànic de les Pardines d'Encamp.

- Sra. Vanessa Carrascosa, Cap del Departament d'Higiene i Medi Ambient del Comú d'Encamp.

18.40 - 19-40 h El senderisme als Espais Naturals Protegits d'Andorra.

Vall del Madriu-Perafita-Claror.

- Sra. Susanna Simon, Directora del Pla de Gestió de la Vall del Madriu-Perafita-Claror.

Parc Natural de la Vall de Sorteny.

- Sr. Sergi Riba, Cap del Departament d'Agricultura i Medi Ambient del Comú d'Ordino.

Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa.

- Sr. Jordi Nicolau, biòleg i representant de l'òrgan gestor del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa.

21.30 h Sopar col·lectiu (optatiu)

■ Divendres, 21 de setembre

8.45 h Trobada dels participants a la plaça de les Fontetes de la Massana.

9.00 h Inici de la visita tècnica amb bus.

9.30 - 11.00 h El camí interparroquial del Tomb de les Neres. Procés de creació i mecanismes de senyalització i promoció.

- Sra. Gisela Jané, coordinadora de turisme, comerç, agricultura i paisatge i Sr. Cinto Verdaguier, guia de muntanya, ambdós del Comú de Canillo.

12.00 - 13.00 h El camí de Gran Recorregut (GRP) País d'Andorra: una volta per descobrir el país.

- Sr. Gerard Olm, Responsable del Departament de Patrimoni Natural i Banders del Govern d'Andorra

- Sr. Josep Maria Naudí, Cap d'Àrea de Comunicació, Infraestructures i Medi Aquàtic del Departament de Patrimoni Natural del Govern d'Andorra.

13.00 h Caminada pel GRP pel Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa.

14.00 - 15.00 h Dinar al refugi de Comapedrosa.

15.00 - 17.00 h Presentació del recorregut interpretatiu transfronterer Comapedrosa-la Molinassa (Parc Natural de l'Alt Pirineu, Catalunya) i del procés de creació i execució.

- Sr. Jordi Nicolau, biòleg i representant de l'òrgan gestor del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa i Sr. Marc Garriga, tècnic responsable de la xarxa de senders del Parc Natural de l'Alt Pirineu.

Descens fins a Arinsal per la vall de Comapedrosa.

17.00 - 17.30 h El Circuit Interpretatiu: un equipament perifèric del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa.

- Sr. Jordi Nicolau, biòleg i representant de l'òrgan gestor del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa.

17.30 - 18.00 h Transport amb bus, des del dic d'Arinsal fins la plaça de les Fontetes (la Massana).

18.00 - 20.00 h Activitat lúdico-termal a Caldea (optativa).

21.30 h Sopar col·lectiu (optatiu)

■ Dissabte, 22 de setembre

7.45 h Trobada dels participants a la plaça de les Fontetes de la Massana.

8.00 h Inici de la visita tècnica amb bus.

8.30 - 9.10 h Ruta ecoturística “El camí del Mestre d’Obres”.

- Sr. Genís Maezo, tècnic del Comú de Sant Julià de Lòria.

9.40 - 10.00 h El mirador dels Prats de la Farga: presentació del projecte ecoturístic “Natura en Ruta” (Andorra Turisme).

- Sr. Jordi Nicolau, tècnic de BIOCÒM -Biologia i Comunicació- SL.

10.15 - 11.00 h Visita guiada al Centre Terres de Frontera d’Os de Civís (Parc Natural de l’Alt Pirineu, Catalunya).

- Sr. Marc Garriga, tècnic responsable de la xarxa de senders del Parc Natural de l’Alt Pirineu.

12.00 - 13.00 h Visita guiada al CIAM (Centre d’Interpretació de l’Aigua i del Madriu) Guies del CIAM, Comú d’Escaldes-Engordany.

13.00 - 14.00 h Circuit de les Fonts: presentació de les tècniques utilitzades per al manteniment del camí empedrat, de l’adaptació per a ús d’invidents i dels criteris de senyalització.

- Sra. Isabel Rogé, Cap del Departament de Medi Ambient del Comú d’Escaldes-Engordany.

14.00 - 15.00 h Dinar pic-nic

16.00 - 17.00 h La Ruta del Ferro i del Camí Ral d’Ordino.

- Sr. Sergi Riba, Cap del Departament d’Agricultura i Medi Ambient del Comú d’Ordino.

17.00 - 18.00 h Visita comentada als Senders Autoguiats de la Vall de Sorteny.

- Sr. Sergi Riba, Cap del Departament d’Agricultura i Medi Ambient del Comú d’Ordino.

18.00 - 18.30 h Transport amb bus fins a la plaça de les Fontetes de la Massana. De camí, cloenda de les sessions.

Experiències en gestió de camins, mobilitat i turisme a l’Alt Urgell

18 i 19 d’octubre

Dijous, 18 d’octubre, CETAP-Telecentre, Edifici Les Monges (la Seu d’Urgell)

9.30 h Presentació de les jornades

- Sr. Albert Batalla, alcalde de La Seu d’Urgell.

- Sr. Jesús Fierro, president del Consell Comarcal de l’Alt Urgell.

- Sr. Pere Porta, director de l’Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l’Alt Pirineu i Aran.

10.00 - 11.00 h La gestió dels camins i la promoció del senderisme a l’Alt Urgell.

La gestió i promoció del senderisme des del Consell Comarcal de l’Alt Urgell.

- Sr. Godofredo Garcia, tècnic de medi ambient del CCAU.

La gestió i promoció del senderisme des de l’Ajuntament de la Seu d’Urgell. L’aplicatiu GEOMAPA.

- Sr. Xavi Escribà, tècnic de l’Ajuntament de La Seu d’Urgell.

11.00 - 12.00 h Taula de treball: experiències i futur del senderisme a l’Alt Urgell.

Debat amb representants de les entitats i empreses comarcals del sector.

12.00 - 12.30 h Pausa-cafè

12.30 - 14.00 h Cap a una estratègia de valorització i promoció conjunta del senderisme a l'Alt Pirineu i Aran.

El desplegament del PE de senderisme de l'APIA (2008-2012), accions, valoracions i perspectives.

- Sr. Carlos Guàrdia, CEDRICAT

Debat amb tècnics en camins i senderisme de les 6 comarques de l'Alt Pirineu i Aran.

14.30 - 17.00 h Sortida tècnica. El camí de Sant Jaume: de Noves als Pontarrons.

Dinar-pínic durant el recorregut amb productes locals.

19.00 - 23.00 h Sortida nocturna. Modalitat marxa nòrdica: La Seu d'Urgell - Calvinyà - Anserall - La Seu d'Urgell.

Sopar a Anserall amb productes locals.

■ Divendres, 19 d'octubre, Centre d'Interpretació del Parc Natural del Cadí- Moixeró (Tuixén)

9.30 h Recepció al centre d'interpretació i jardí botànic de Tuixén.

Sra. Carmen Valls, alcaldessa de Josa i Tuixén.

Sr. Josep Camps, alcalde de La Vansa i Fòrnols.

Sr. Jordi Garcia Petit, Director del Parc Natural Cadí-Moixeró.

Sr. Jordi Palau, Director del Parc Natural de l'Alt Pirineu.

10.00 h La gestió dels senders del Parc Natural del Cadí-Moixeró a l'Alt Urgell.

10.30 h La gestió dels senders del Parc Natural de l'Alt Pirineu a l'Alt Urgell.

11.00 h Visita tècnica al jardí botànic de Tuixén.

12.00 h Sortida tècnica. La Via Romànica de Sant Julià dels Garrics (La Vansa).

14.00 h Dinar amb productes locals al Centre Interpretació Espai La Vansa (Sorribes).

16.00 h Cloenda de les jornades.

Informacions generals

La inscripció a les jornades (viatge a Andorra i jornada tècnica de l'Alt Urgell) és gratuïta, però cal formalitzar la inscripció per facilitar la planificació logística abans del 17 de setembre.

Podeu fer la inscripció omplint el formulari que trobareu al web de l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran **www.idapa.cat**.

Els allotjaments, la visita a Caldea i els àpats (excepte els pícnic dels dies 18 i 19 d'octubre) van a càrrec dels participants.

L'organització facilitarà el mitjà de transport col·lectiu necessari per realitzar els recorreguts previstos al viatge d'estudis a Andorra dels dies 21 i 22 de setembre.

Les reserves d'hotel (de diferents categories) per al viatge d'estudis a Andorra, es poden fer a la Central de reserves de Vallnord **www.vallnord.com** al telèfon **00376 737017** i al mail **reserves@vallnord.com**.

Per a més informació de les jornades, us podeu dirigir a: **idapa@gencat.cat** o als telèfons **973350762** | **973654641**.

D'acord amb la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, us informem que les vostres dades seran incorporades a un fitxer del qual és responsable l'IDAPA. La finalitat d'aquest fitxer és gestionar les activitats, jornades i cursos que aquest Institut organitza. Podeu exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició adreçant-vos a l'IDAPA (idapa@gencat.cat) Plaça Joan Sansa, 13 baixos, 25700 La Seu d'Urgell, Tel. 973 35 0762, Fax 973 35 46 65.

Organitzen:

IDAPA

Institut per al Desenvolupament
i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran
Institut entant Desenvolupament
era Promoció deht Naut Pirineu e Aran

COMÚ DE LA MASSANA

Consell Comarcal
de l'Alt Urgell

Col·laboren:

